

(המשך. תעמוד 7)

מוכן לשלום? ושנית, האם בגין הוא די חזק כדי לעמוד מול דעת הקהל הישראלית.
מדוע? הייתי בטוח שבגין-גוריון היה די חזק כדי לטפל בזה. הייתי בטוח שהגברת מאיר היתה די חזקה. אבל למרבה הצער, בגלל מילחמת אוקטובר היא פרשה מתפקידה. הייתי שמח לנהל עמה משאומתן. באמת.
סאדאט: אני יודע. אני עסקתי אתה בהסכם ההפ"ח הראשון. אני חושב שאילו עמדה עכשיו בראש יש"ר ראל היינו כבר משיגים עד עכשיו שלום והסכם כולל. היא נוקשה מאוד, קשה מאוד, אך כאשר היא משתכנעת היא אישית חזקה ויכולה להתמודד עם הכנסת יעם דעת הקהל הישראלית.
לכן הלכתי לצ'אושסקו ושאלתי אותו על כך. מדוע? למשל? — ואת זה אני מספר בפעם הראשונה — לעור לא לא הייתי יכול להגיע אתכם לשום דבר, אילו נש' ארתם באינץ' אחד של אדמתי בסיני. מאידך, מכיוון

לכן זה כליכך קשה לו לזוז. זה לא בגלל דעת הקהל. אילו קם בגין ואמר: אנחנו נפסיק את הקמתן של הת' נחליות חדשות, הרוב הגדול של דעת הקהל הישראלית היה מקבל זאת בברכה. העניין הזה של חברון הוא בלתי-פופולרי מאוד בישראל.
סאדאט: כך אני מרגיש.

אבנרי: הרוב הגדול של דעת הקהל מתנגד לשי' כון יהודים בתוך העיר חברון. אבל הוא (בגין) קיצוני יותר. הוא מושפע עכשיו על-ידי אריק שרון. הוא דחק הצידה את עור וייצמן, שהוא יותר נבון משאר אנשי הצמרת. בגין בודד אותו. זה טראגי.
סאדאט: זה טראגי מאוד.

אבנרי: כדאי שתגיד לוויצמן שלא להתפטר. אתה האיש היחיד שיש לו השפעה עליו. תגיד לו שלא להת' פטר.

סאדאט: אני מסכים אתך לגמרי. האיש הזה הוא כן מאוד, כן מאוד. בעד שלום, בעד הבנה אנושית, באמת.

אומר: לעולם לא נכיר באש"ף, לעולם לא נסכים ל' מדינה פלסטינית.

סאדאט: אגיד לך, דיין באמת צדק כאשר אמר: למה לנו לכפות את עצמנו על אחרים, שאינם רוצים בנו?

אילו הייתי בנעליו של בגין, הייתי נותן לפלסטינים את האוטונומיה המלאה בלי שום משאומתן. הייתי נותן אותה למחרת היום (אחרי החתימה בקמפ-דייוויד). הייתי אומר: כדי שתקבלו הגדרה עצמית, אנחנו צריכים לשבת יחד ולדון על הפרטים. אם אתם רוצים בהגדרה עצמית — הבה נשב ונדון. אם אינכם רוצים, תמשיכו באוטונומיה. עד שתהיו מוכנים. אילו הייתי בגין, הייתי נוהג כך. מומן.

אבנרי: הלואי והיית בגין! מדוע לא תתחלפו? אתה תהיה ראש-ממשלת ישראל, ובגין יהיה נשיא מצ' ריים.

סאדאט: (צוחק) או, לא! אתם שלושה מיליון ולי יש 41 מיליון! (צוחק ממושכות). והיה משה, כמה הוא סבל!

אבנרי: אם כן, כבר היה לנו ראש-ממשלה מצרי אחד. (סאדאט צוחק). שיהיה לנו עוד אחד.

יש בעייה לגבי מר בגין. אתה בוודאי יודע שעד ביי קורך בירושלים, מר בגין לא דיבר מעולם באופן רציני עם אדם ערבי. אף פעם לא.

סאדאט: אף לא פעם אחת?
אבנרי: אף לא פעם אחת. אפילו בגוריון, שהיה ראש-ממשלה במשך 15 שנים, לא ביקר אף פעם אחת בכפר ערבי בישראל.

סאדאט: בגוריון?
אבנרי: כן, כשביקר בנצרת עילית, היהודית, לא ירד לבקר בנצרת הערבית. ומר בגין, שבא לארץ רק ב-1942, אינו יודע דבר על הערבים.

סאדאט: זוהי שגיאה גדולה. אתם חיים במרחב הזה, אתם צריכים להכיר את העובדות במרחב הזה, ואתם צריכים להכיר את האנשים שעמם אתם תחיו.

אבנרי: אתה משמש כיום כקשר הישיר היחיד בין

הייתי שמח לנהל עם גולדה מאיר אח ענייני השלום

ישראל העולם הערבי. על-כן יש לך תפקיד חינוכי כלפי שני הצדדים. זה נכון גם לגבי תפקידם כלפי הפלסטינים. רק אתה יכול לעשות זאת. הישראלים מאמנים בך מאוד.

סאדאט: אני גא מאוד בזה.
אבנרי: זה דבר מיוחד במינו. אילו היה נערך כיום סקר דעת-קהל בישראל, סקר של פופולריות, היו מופיעים בו השמות של בגין, וייצמן ואתה. אתה היית מופיע במקום הראשון, וייצמן במקום השני ובגין במקום השלישי.

וייצמן עומד כיום במקום הראשון בסיקרי-דעת-קהל בישראל.

סאדאט: הוא אדם טוב מאוד. באמת. והוא כן. באמת. והוא כן. הוא בעד שלום ובעד הביטחון של ישראל. האמין לי, לא הייתי מכבד אותו אילו היה הפספך לגבי עניין כלשהו.

הוא כן מאוד. ויש לו הבן שלו בבית. בכל רגע הוא רואה לנגד עיניו את תוצאות המלחמה. (הכוונה היא לפציעתו של שאול וייצמן במלחמת ההתשה). למה להמשיך בזה?

אבנרי: הייתי רוצה לשאול אותך: האם מה שקרה ב-1977 יכול היה לקרות ב-1971?

סאדאט: לא, מפני ש...

אבנרי: אילו השיבה אז גולדה מאיר תשובה חי' בית * מה היה קורה?

סאדאט: אני ביקשתי זאת באותה עת. ביקשתי שישראל תיסוג מהשטחים שכבשה ב-1967 וכמחווה — שישראל תיסוג למיצרים (הכוונה: למיצרי המיתלה והגדיד) ושגואנר יארינג יעבור בינינו הלך ושוב. עד שנשיג הסכם-שלום ביחד. הייתי מוכן לחתום. זאת היתה הפעם הראשונה. אחרי 22 שנים, שמנהיג ערבי הכריז בפומבי: אני מוכן לחתום על הסכם-שלום עם ישראל.

* הכוונה לפנייתו של תמוזדן האו"ם, גואנר יארינג, לממשלות ישראל ומצרים ביום ה-8 בפברואר, 1971, ובה ביקש ממצרים להצהיר על נכונותה לעשות שלום עם ישראל, ומישראל להצהיר שהיא מוכנה לסגת לגבול הבינלאומי בין ישראל ומצרים תמורת שלום. הנשיא סאדאט השיב על פנייה זו בחיוב ב-15 בפברואר, 1971, וזוהי ההצהרה הרשמית הראשונה של מנהיג ערבי על נכונותו לעשות שלום עם ישראל. השגריר יוסף תקוע השיב במו"ס ישראל ב-2 בפברואר, 1971, ותשובתו כללה טירוב מוחלט של ממשלת ישראל לחזור לגבול הבינלאומי.

אל-סאדאט עם בתו ונכדיו בעת ביקורו האחרון של בגין במצרים

שאני יודע את הפסיכולוגיה שלכם. אני יודע שאף אחד בישראל לא יכול לעמוד מול הכנסת ודעת-הקהל ול' הגיד: הבה נפנה את ההתנחלויות בסיני. אני יודע. למרות שזאת לא האדמה שלכם. אני יודע, אני מכיר את הבעיות שלכם. לכן זאת לא רק הבעייה הפלסטינית. בכל צעד ש' עשיתי, לקחתי בחשבון את המימד הזה.

אבנרי: למרבה המזל, למר בגין אין מחוייבות נפ' שית עמוקה לגבי סיני, כמו שיש לו לגבי הגדה-המער' בית. ברוחו יש גבול בין השתיים. כי בעיני מר בגין, סיני אינה ארץ-ישראל, ואילו הגדה-המערבית ורצועת עזה הן ארץ-ישראל.

איני חושב שמר' בגין פוחד מפני אופוזיציה. האופור וזיכיה היחידה שלו היא בתוכו פנימה. גוש-אמונים הוא גורם קטן מאוד, מיעוט מבוטל ובלתי-פופולרי.

סאדאט: כמו האופוזיציה אצלנו, מיעוט מבוטל.
אבנרי: כן. גאולה כהן והאחרים. אבל הם משתמ' שים נגד בגין כביסמות שבגין עצמו המציא אותן, שיש לנו הזכות להתנחל בכל מקום. כאשר שלטה ממשלת מיפלגת-העבודה, הוא הלך לכל ההתנחלויות שהוקמו ב' אופן בלתי-חוקי, ועודד אותן. הם חוורים כיום רק על דברים שהוא עצמו אמר להם.

אשר לאש"ף, מה אתה חושב לעשות כדי להשפיע עליהם?

סאדאט: אגיד לך, אורי, הצהרתי פעמים רבות, ואני מזהיר שוב — מי שיש לו אלטרנטיבה, אני מוכן ללכת אחריו. אבל מי שאין להם כל אלטרנטיבה — למדתי מן החיים, שבמוקדם או במאוחר הם יבואו. כי אין אלטרנטיבה. ההיסטוריה אינה הולכת אחורה. במוק' דם או במאוחר הם יבואו.

עכשיו הם מאשימים אותי בכנייה. פעם הם אמרו לקרייסקי שהבעיות ביניהם וביני הן פחות המורות מאשר הבעיות ביניהם ובין המלך חוסיין, ועכשיו הם מהללים את המלך חוסיין. הויג'ויגים האלה במדיניות, בלי בסיס יציב, יביאו לכך שבסופו של דבר ילכו אחרי מי שיש לו הדרך הנכונה.

אבנרי: אני התרשמתי תמיד שכל הצמרת של פת"ח היא, ביסודו של דבר, פרו-מצרית. הם שונאים את סוריה ואת המלך חוסיין, ויש להם אהדה טבעית למצרים. חבל שמר בגין אינו מקל עליהם, כשהוא